

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorózantky:	Mgr. Veronika Nováková
Téma práce:	Mediace jako alternativní způsob řešení sporů
Rozsah práce:	83 normostran vlastního textu (dle prohlášení rigorózantky 228.469 znaků včetně mezer)
Datum odevzdání práce:	29. 09. 2020 datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 01. 09. 2020

1. Aktuálnost (novost) tématu

S volbou zvoleného tématu lze souhlasit. Mediace představuje jednu ze základních metod alternativního řešení sporů (ADR), která nepochybně přispívá k odbřemenění civilních soudů od jejich procesní činnosti. I když nejde o téma originální, je třeba jej považovat za aktuální, a to zejména s ohledem na shora uvedené.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je středně náročné, a to jak z pohledu teoretických znalostí, vstupních údajů, tak jejich zpracování včetně správně zvolené metodologie. Náročnost se odvíjí zejména s ohledem na zkoumanou problematiku, když se předpokládá adekvátní orientace rigorózantky nejen v oblasti ADR, a zejména pak v mediaci samotné, ale rovněž v civilním procesu jako takovém, protože při řešení sporů prostřednictvím mediace je nutné brát ohled především na zájmy účastníků a na zásady ovládající civilní sporné řízení. K použitým zdrojům lze uvést, že rigorózantka vyšla z dostupné literatury, a to především monografického typu včetně relevantních právních předpisů. Upozorňuji však, že ne vždy bylo použito aktuální vydání publikací, srov. např. 7. vydání vysokoškolské učebnice Civilní právo procesní od prof. Winterové, doc. Mackové z roku 2014 (nyní je dostupné již 9. aktualizované vydání z roku 2018). Zahraniční literatura byla v celku vhodně použita; co do judikatury bych však očekával daleko pečlivější přístup, když se prakticky nelze spokojit pouze s dvěma judikáty, a to ještě výrazně staršího data (srov. rozhodnutí z let 2004 a 2006). Metodologicky jde o zvládnutý úkol, když rigorózantka užití jednotlivých vědeckých metod nastínila v Úvodu své práce (srov. na str. 7–8), přičemž se jich při zpracování práce držela.

3. Formální a systematické členění práce

Úroveň vyjadřování, úprava práce a její členění je na odpovídající úrovni. V práci se téměř nevyskytují gramatické chyby nebo jazykové nesprávnosti. Rovněž byly naplněny formální požadavky kladené na rigorózní práce příslušnými směrnicemi. Citační norma je dodržena, i když by práci pro větší přehlednost prospělo používání citačních zkratk, když rigorózantka vždy vypisuje celý název citovaného zdroje. Co do struktury je práce systematicky rozdělena celkem do šesti (6) kapitol a dalších podkapitol, nepočítaje v to Úvod (str. 5 an.), Závěr (str. 84 an.), Seznam zkratk (str. 88 an.), Seznam použitých zdrojů (str. 89 an.) a Seznam příloh (str. 94 an.). Takto zvolená systematika je obsahově správná, jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují, práce tvoří kompaktní celek.

Vyzdvihují zejména provedenou komparaci s francouzskou právní úpravou v kap. 5 (srov. str. 74 an.), stejně jako inspirativní úvahy rigorózníky *de lege ferenda* v kap. 6 (srov. str. 80 an.).

4. Vyjádření k práci

Rigorózní práce je s výjimkou Úvodu a Závěru (číselně neoznačené jako kapitoly práce) složena z dalších šesti (6) kapitol, které jsou vnitřně dále strukturované do podkapitol a dalšího členění textu práce (srov. podkap. 2.4, a podkap. 4.1 a 4.2). V Úvodu práce si rigorózníka stanovila hypotézu a cíle práce, ze kterých při psaní následně vyšla a držela se jich. Alternativním způsobům řešení sporů byla věnována 1. kap. (str. 9 an.), kde byla nejprve vymezena právní úprava ADR, dále charakteristika a druhy metod ADR, až po rozepsání výhod a nevýhod ADR (srov. str. 18–19). V rámci nich jsou podle rigorózníky postupně uváděna pozitiva a negativa, nicméně i v textu uváděné výhody mohou být považovány za nevýhody a naopak (např. neveřejnost, neformálnost aj.). Rovněž se domnívám, že vyvozený závěr na str. 19 s odkazem na citaci č. 31 není příliš šťastný, a šlo by to vyjádřit daleko přesněji (např. tak, že výsledná dohoda je prostým obligačním závazkem, kterou bez dalšího nelze vykonat). Rozbor mediace v civilněprávních věcech provedený v kap. 2 (str. 20 an.) je věcně vyvážený. Rigorózníka neopomněla zabývat se rovněž historickými souvislostmi tématu (srov. str. 23 an.), včetně jednotlivých směrů v mediaci (srov. podkap. 2.4). Je tu rozlišena mediace facilitativní, evaluativní, jakož i transformativní, které jsou založeny na obdobných principech, což rigorózníka také sama uvádí (na str. 29). I když rigorózníka konstatuje, že je cit.: „...*pozitivní, že se v rámci samotné mediace, jako jednoho ze způsobů řešení ADR, vyvinuly rozličné směry, které však svými základními principy a hodnotami směřují k jednomu totožnému cíli...*“, lze podle jejího názoru uvést také negativum tohoto přístupu? Nebo se to podle ní vyvíjí jen v pozitivním směru? V rámci strukturování dalšího textu v rámci podkap. 2.4 šlo očekávat také zařazení sub kap. 2.4.2. ke sporům nevhodným pro mediaci. Poněkud skromně byla zpracována část věnující se osobě mediátora, jeho roli v mediaci, kvalifikaci a předpokladům výkonu funkce mediátora, včetně Asociace mediátorů ČR (kap. 3, str. 34 an.). Tato část vznikla převážně na základě rozborně-popisné pracovní metody, když se rigorózníka soustředila převážně na popis souvislostí, aniž by je podrobila kritice, která by mohla být na místě, např. v definici podmínek zápisu osoby do seznamu mediátorů dle ust. § 16 MedZák. Rigorózníka svůj názor sice naznačuje (na str. 37), i když jsem zde očekával její názor na skutečnost, že MedZák nestanoví zejména podmínku počátečního výcviku v mediaci či dřívějšího vzdělání v oblasti mediace. Přitom to v praxi může vyvolat problémy s ohledem na uzavření, či neuzavření mediační dohody. Stěžejní část rigorózní práce představuje kap. 4 (str. 42 an.) věnovaná průběhu mediace, kde se rigorózníka zdárně vypořádala jak s otázkou mediačního procesu, tak dalšími otázkami vztahujícími se k mediační dohodě (podkap. 4.2), jakož i odlišnostmi v rodinné mediaci (str. 64 an.), mediaci v insolvenčním řízení (str. 67 an.), mediaci ve zdravotnictví (str. 69 an.) a mediaci ve věcech autorského práva (str. 71 an.). Zejména při čtení podkap. vztahující se k insolvenčnímu řízení musím rigorózníka vytknout opakované použití spojení „*dlužno podotknout*“, které se ve velmi rychlém sledu objevilo 3x! (srov. str. 67 a 68). Komparace s francouzskou právní úpravou provedená v kap. 5 na str. 74 až 79 je inspirativní, což nepochybně přispělo i k rozpracování názorů rigorózníky *de lege ferenda* (v kap. 6). Zejména tam uváděná diskusní otázka vykonatelnosti mediační dohody je aktuálním tématem možné změny právní úpravy, stejně jako otázky minimálních požadavků na osobu mediátora na str. 82. Závěry, které jsou v práci obsaženy nebo z ní alespoň vyplývají, jsou v zásadě správné. Výsledky obsažené v práci navazují na již dostupné prameny.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Jednotlivé cíle práce jsou uvedeny v čl. 4. tohoto posudku. Hodnocená práce splnila cíle , které si rigorózní takto pregnantně (jak v Úvodu práce, tak v rámci jednotlivých kapitol) vytyčila.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Rigorózní při zpracování zvolené problematiky prokázala samostatnost při tvůrčí činnosti , ke které využila dostupné zdroje. Při tvorbě textu bylo postupováno lege artis .
Logická stavba práce	Zvolená systematika práce je v pořádku, jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují, práce je vhodně strukturovaná a tvoří kompaktní celek .
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Při práci se zdroji rigorózní vyšla z rozsáhlého seznamu literatury (srov. na str. 89 an.), když neopomněla ani zahraniční zdroje. Citační norma, jak již bylo uvedeno výše, je dodržena. Celkově lze uzavřít, že práce se zdroji je takto adekvátní .
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Rigorózní téma zpracovala zdařile a vyčerpala jej způsobem , který odpovídá požadavkům kladeným na tento druh kvalifikačních prací.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Grafická úprava práce je adekvátní (text je obohacen o přílohovou část, srov. přílohy č. 1 a č. 2 na str. 95 až 100).
Jazyková a stylistická úroveň	V práci se nevyskytují gramatické nebo pravopisné chyby. Jazyková a stylistická stránka práce je tak na odpovídající úrovni .

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při ústní obhajobě práce by se rigorózní mohla blíže vyjádřit k otázkám uvedeným v čl. 4. tohoto posudku, jakož i k otázce přístupů při rozlišení mediace a conciliace v právní praxi. Dále by rigorózní mohla v souhrnu zhodnotit smysl a účelnost aktuální právní úpravy rodinné mediace a jejich specifika v zákoně o mediaci. Rovněž by se mohla zabývat motivací, či demotivací stran k využití mediace v rámci již probíhajícího civilního řízení před soudem.

7. Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě

Práce **splňuje** požadavky standardně kladené na rigorózní práce v daném oboru.

Práci **doporučuji k obhajobě** před příslušnou komisí pro obhajobu rigorózní práce.

V Praze dne 23. 10. 2020

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.
oponent